

דברי ישרים

פרשת השבוע לצעירי העאן

גליון תמ"ו 446

ערוך ע"י ישראל שלום דבורין
בהוצאת מכון דברי יושר

פרשות אחרי וקדשים תשפ"ה

במה בפרישה

אחרי מות

תמצית דברי הפרשה
בשילוב פירושים ודרושים

ילדים וקריים וחביבים!

גם בשבת זו נקרא שתי פרשות סמוכות זו לזו, פרשות אחרי מות וקדושים.

פרשת אחרי מות נפתחת בהזכרת מיתתם של בני אהרן הצדיקים נדב ואביהוא שחטאו

בחטא זק כחוט השערה שאין לנו כלל השגה והבנה בדרגת חטאם, ועלינו ללמד מכך, שאם לצדיקים גדולים אלו שהיו גדולים בצדקותם ממש רבנו ואהרן הכהן, הקדוש ברוך הוא מדקדק עמם על כל מעשה, וכשחטאו, פגעה בהם מדת הדין, אם בצדיקים המשולים בארזים - נפלה שלהבת, פרצה דלקה, מה נגיד אנחנו - אזורי הקיר, וכשנתבונן בזה נשיב אל לבנו לשוב בתשובה שלמה לפני ה' ולעשות רצונו באהבה.

פרשתנו שחלקה נקראת שוב גם ביום הכפורים, עוסקת בסדר עבודת בית המקדש ביום הכפורים, יום קדוש וגדול זה הוא היום היחיד שבו נכנס הכהן הגדול לקדש הקדשים להקטיר את הקטרת המקפרת על חטא לשון הרע, ולהאזיז מדם קרבנות היום לפני ארון העדות.

בעבודה זו בגדי הכהן גדול - רק בגדי לבו העשויים מפשתן.

התורה מפרטת את קרבנות היום השייכים לעבודת היום מלבד קרבנות התמיד והמוספים הרגילים.

הקרבנות המיוחדים של יום זה הם: שני שעירי עזים - האחד שמקריבים על גבי המזבח, והשני משתלח לעזאזל באשר בין קרניו קשור לשון של זהירות [תתייבט צמר בצבע אדם] שחלקו נשאר במקדש ובאשר הוא משתלח, והקדוש ברוך הוא מכפר וסולח לעמו נהפך הלשון של זהירות מאדם ללבן. ופר בו דקר שהוא מקריב לכפר בעדו ובעד ביתו ושבט הכהנים.

נקרא את סדר וצורת כניסתו של הכהן הגדול למקום המקדש ביותר עלי ארץ - קודש הקדשים.

נתבונן בפסוקים אלו ונחל ונתפלל שנזכה לבגן בית המקדש ולעבודת הכהן גדול ביום הכפורים במהרה בזמנינו.

בהמשך הפרשה התורה מצוה להקריב את הקרבנות אך ורק במשכן או בבית המקדש ולא

במקום אחר, ומי שמקריב במקום אחר עונשו למוות במיתת כרת.

נקרא ונלמד על האסור של אכילת ושתית דם בהמות חיות ועופות, ואם רוצים לאכול בשר בעלי חיים אלו צריכים להוציא את הדם מן הבשר, הוצאת הדם

מתאפשרת בשני דרכים, או הכשרה על ידי מליחה במלח, כי טבעו של המלח שהוא מוציא את הדם מהבשר, או על ידי צלית הבשר על גבי אש.

הכשרת הבשר במלח נעשית בדרך זו: לאחר נקוי הבשר מכל הדם החיצוני שעליו ושטיפתו היטב במים, משרים אותו מחצית השעה בתוך מים נקיים, נשוב שוטפים אותו ומניחים על רשת מחוררת, ומצפים אותו במלח עבה מכל צדדיו למשך שעה, ולאחר שיוורדו ממנו את המלח וישטפוהו היטב שלש פעמים מתר הבשר לבשול ואכילה.

הדרך השנייה היא צלית הבשר על גבי אש - גם האש בדומה למלח מוציא את הדם מהבשר.

רוב חלקי הבשר הנאכלים נתן להכשירם על ידי מלח, חוץ מן הכבד, שיש בו הרבה דם, ואין בכח המלח להוציא ממנו את כל הדם, ועל כן הכשרו של הכבד הוא רק על ידי צלית על אש.

לפני שנכשיר את הבשר בדרך הכשרה אסור לאכול את הבשר ואסור זה הוא חמור מאד ועונשו של מי שאוכל דם - היא מיתה בכרת.

נלמד בפרשה על משג בהלכות טמאה, הנקרא 'טמאת בית הבליעה', יש דברים המטמאים את האדם כשהוא נוגע בהם או נושא אותם, אבל יש דבר אחד שמטמא את האדם רק באשר הוא בולע את הדבר הטמא, מדבר בבשר עוף שאם היה נשחט כדן היה מתר לאכלו, אבל אם הוא מת ללא שחיטה כדן, אכילתו מטמאה את האוכל.

הפרשה מסתיימת בדיני קדשת המשפחה והצניעות של כלל ישראל, עם מי מתחתנים ועם מי אסור, והאסור לעשות כמו תועבות הגוים, אשר ברשעיותם הקריבו אפילו את בניהם לעבודה זרה.

רק על ידי השמירה על הקדשה והצניעות, ארץ ישראל מחזיקה את הגרים בה, אבל אם חס ושלום אין נוהגים בקדשה הארץ מקיאה את מי שיושב בה.

בֵּיהַ בִּפְרָשָׁה

קְדוּשִׁים

תַּחֲצִית דְּבָרֵי הַפָּרָשָׁה בְּשִׁלּוּב פְּרוּשִׁים וְדְרוּשִׁים

הַאֲסוּר לִיקוּם וְלִיטוּר, לִיקוּם - לְהִשָּׁב לְאָדָם כְּגִמּוּלוֹ הִרַע, לִיטוּר - לְהִזְכִּיר לְאָדָם כִּי נִהַג בְּנוֹ שְׂלֹא כְּרֹאוֹי אֲךָ אָנוּ לְעִמְתּוֹ נוֹהֲגִים כְּלַפִּי אַחֲרֶת.

נִתְבַּוְּנוּ הֵיטֵב בְּצוּי שֶׁהוּא כָּלֵל גָּדוֹל בַּתּוֹרָה 'נֶאֱחָבְתָּ לְרַעַךְ כְּמוֹנִי', וּבְאִוֵּר הַמִּצְוָה שֶׁעָלִינוּ לְאַהֲבָה אֶת הַחֵבֶר כְּפִי שֶׁאָנוּ רוֹצִים שִׁיאֲהִיבוּ אוֹתָנוּ!

נִקְרָא עַל מִצְוֹת שׁוֹנוֹת בְּאֲסוּר כְּלָאִים, בְּבַעֲלֵי חַיִּים וּבְגִידוּלֵי קֶרֶקַע וְאֲסוּר שַׁעֲטָנִי - לְאָרֶג וְלַתְּפוּר בְּגָדִים מֵצֶמֶר וּפִשְׁתָּן יָחִיד.

עוֹד נִלְמַד בִּפְרָשָׁה עַל הַאֲסוּר לְהִתְחַתֵּן עִם שִׁפְחָה שֶׁשׁוֹחֲרָרָה לְמַחְצָה וְנִעְדְּנוּ חֲצִיָּה שִׁפְחָה וְחֲצִיָּה בֵּת חוֹרִין וּבְנוֹסָף הִיא מְאֻרָּסֶת לְעֶבֶד עֲבָרִי, וְהִיא נִקְרָאת שִׁפְחָה חֲרוּפָה, וְכִי שֶׁמִּתְחַתֵּן אִתָּהּ מֵבִיא קֶרֶבָן אֲשֶׁם.

נִקְרָא עַל מִצְוֹת עֲרָלָה וְנָטַע רְבִיעִי: הַנוֹטֵעַ עֲצֵי מֵאֶכָּל אֲסוּר לְאָכּוֹל אֶת פְּרוֹתֵיהֶם בְּמַהֲלַךְ שְׁלֹשֶׁת חֳשָׁנִים הָרֵאשׁוֹנוֹת הַנִּקְרָאוֹת 'שְׁנוֹת עֲרָלָה', וּבִשְׁנֵה הַרְבִּיעִית יֵשׁ לְכָל הַפְּרוֹת שֶׁל הָעֵץ הַצֵּעִיר קִדְּשָׁה, וְאֵכִילֶתֶם מִתְּרֵת רַק בִּירוּשָׁלַיִם בְּטַהֲרָה אוֹ לְאַחֵר שְׁנֵפֶדוּ הַפְּרוֹת.

מִצְוֹת רַבּוֹת נוֹסְפוֹת נִלְמַד בִּפְרָשָׁה, כְּגוֹן אֲסוּר אֲכִילַת קֶרֶבָן לִפְנֵי שְׂאֲרֻקִּים אֶת דָּמוֹ עַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ, וְאֲסוּר אֲכִילָה מִבֶּשֶׂר הַבְּהֵמָה לִפְנֵי שֶׁתֵּצֵא נִפְשָׁה, לֹא לִפְנוֹת אֶל כַּחוֹת הַטִּמְאָה וּלְנַחֵשׁ נְחוּשִׁים וְנִתְיַדּוֹת, לְשִׁמּוֹר עַל קִדְּשַׁת הַמִּשְׁפָּחָה וּקִדְּשַׁת הַמַּאֲכָלִים, לְנִהֵג וּלְשִׁמּוֹר אֶת קִדְּשַׁת הַמִּקְדָּשׁ וּקִדְּשַׁת הַשַּׁבָּת, וְעַל הַאֲסוּר לְשְׂרוֹט וּלְכַתֵּב כְּתָבֶת קַעֲקַע עַל עוֹר הָאָדָם וְעוֹד.

נִקְרָא עַל צוּי הַתּוֹרָה כִּי צוּי לְהִסְתַּפֵּר וּלְהִתְנַגֵּל בְּלִי לְהִשְׁחִית אֶת הַפְּאוֹת וְהַזָּקוֹ, וְעַל הַאֲסוּר לְבָאוֹת אֶת הַגֵּר, וּלְהַקְפִּיד עַל מִסְחָר הוֹגֵן וְיָשָׁר וְלֹא לְרַמּוֹת בְּמַדָּה וּבְמִשְׁקָל.

נִתְבַּוְּנוּ הֵיטֵב בְּצוּי הַתּוֹרָה 'מִפְּנֵי שִׁיבָה תִּקּוּם וְהִדְרַת פָּנֵי זָקֵן', וְנִזְכּוֹר שֶׁעָלִינוּ לְכַבֵּד וּלְהַדָּר פָּנֵי מִי שְׁלֹמֵד וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, וְאֵפִילוֹ אִינוּ זָקֵן בְּשָׁנִים, אֲלֹא כָּל מִי שְׁלֹמֵד וְקָנָה חֲכָמַת הַתּוֹרָה מִצְוָה עָלִינוּ לְכַבֵּדוֹ וּלְקוּם מִפְּנֵיו בְּדֶרֶךְ אֲכָרִי.

שַׁבָּת שְׁלֹוֹ וּמִבְרָךְ!

בִּפְרָשֶׁת קְדוּשִׁים שְׁבָה בְּסֵךְ הַכֹּל שְׁשִׁים וְאַרְבָּעָה פְּסוּקִים, הַתּוֹרָה מְפָרֶטֶת חֲמִשִּׁים וְאַחַת מִצְוֹת.

שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִתּוֹכָן מִצְוֹת עֲשֵׂה, וּשְׁלֹשִׁים וּשְׁמוֹנֶה מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה.

פְּרָשָׁה זוֹ נֶאֱמְרָה בְּחֻקְהָל, כָּל עִם יִשְׂרָאֵל שָׁמְעוּ אֶת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ בְּלִמְדוֹ אוֹתָם אֶת הַפְּרָשָׁה הַזֶּה, אֲנָשִׁים וְנָשִׁים גְּדוֹלִים וְקִטְנִים, וְאֵפִילוֹ תִּינוּקוֹת בְּעִרְיָסָה.

הַפְּרָשָׁה מִתְחִילָה בְּצוּי לְכָל אֶחָד מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְהִיּוֹת קְדוֹשׁ, אֵין דִּי בְּכַךְ שֶׁנִּשְׁמַר אֶת הַמִּצְוֹת וּנְקִיָּמָם, אֲלֹא עָלִינוּ לְקַדֵּשׁ אֶת עַצְמָנוּ וּלְהַדְמוֹת לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא קְדוֹשׁ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּפִסּוּק 'קְדוּשִׁים תִּהְיוּ - כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי הֵשֵׁם אֱ-לֹהֵיכֶם'.

בִּפְרָשָׁה זוֹ הַחוֹזָקֶת עַל כָּל עֲשֵׁרֶת הַדְּבָרוֹת וּמוֹסִיפָה מִצְוֹת נוֹסְפוֹת, נִצְטוּנוּ עַל מִצְוֹת הַיִּרְאָה מִהַחֲרִים, בְּמִצְוָה זוֹ חֵיב כָּל אֶחָד אֲפִילוֹ אִם הוּא יוֹתֵר חָשׁוּב וְחָכָם מִהוֹרִיו.

גַּם עַל שְׁמִירַת הַשַּׁבָּת מְזַהֵרָה אוֹתָנוּ הַתּוֹרָה שׁוֹב, וּמִסְמִיכָה מִצְוָה זוֹ לְמִצְוֹת כְּבוֹד אָב וָאֵם, לוֹמַר לָנוּ שֶׁמִּצְוֹת שְׁמִירַת שַׁבָּת חֲשׁוּבָה יוֹתֵר מִמִּצְוֹת כְּבוֹד הוֹרִים.

מִמְּשִׁיכָה הַתּוֹרָה וּמִצְוָה אוֹתָנוּ שְׂלֹא נִפְגֵּה אֶל הָאֱלֹהִים - שְׂלֹא נַעֲבֹד חֵס וְשִׁלּוּם עֲבוֹדָה זָרָה.

נִלְמַד שֶׁנִּתֵּן לְאָכּוֹל אֶת בִּשְׂר קֶרֶבָן הַשְּׁלָמִים בְּמִשְׁךְ יוֹמִים בְּלִבָּד, וְהַנּוֹתֵר לַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי, טַעְמוֹ שֶׁרָפָה. נִקְרָא עַל מִצְוֹת מִתְּנּוֹת צְנִיִּים בְּשָׂדֶה וּבְכֶרֶם - לְקַט שִׁכְחָה וּפָאָה, פָּרֵט וְעוֹלָלוֹת.

נִלְמַד כִּי צִדַּע עֲבָרָה גּוֹרָרֶת עֲבָרָה, כִּאֲשֶׁר אָדָם חֵס וְשִׁלּוּם גּוֹנֵב, הוּא נִזְקֵק אַחֵר כֵּךְ כִּדִּי לְהַנְצִל מִעֲנָשׁ לְהִשָּׁבַע לְשֹׁקֵר, כְּמוֹכֵן שֶׁשְׂגִי מַעֲשִׂים אֵלּוּ הֵם חֲמוּרִים מְאֹד וְאֲסוּר לַעֲשׂוֹתָם בְּשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן.

הַתּוֹרָה מִצְוָה אוֹתָנוּ לְהַקְפִּיד לְשִׁלֵּם לְעוֹבֵד אֶת שְׁכָרוֹ בְּזָמַן, וְשְׂלֹא לְקַלֵּל אֶף אָדָם, וְשְׂלֹא לְהַכְשִׁיל מִיִּשְׁחָהוּ בְּעֵצָה רָעָה אוֹ לְגָרֵם לוֹ שְׁפִיל בְּדֶרֶךְ.

הַתּוֹרָה מִמְּשִׁיכָה לְצוּת אוֹתָנוּ בְּצוּוּיִים נוֹסְפִים, לְשִׁפּוֹט מִשְׁפַּט צָדֵק, וְשְׂלֹא נִדְבֵּר לְשׁוֹן הִרַע וּרְכִילוּת, לְעִזּוֹר וּלְמַנַּע צָרָה מֵאַחֵר וּלְהַצִּיל אֶת הַשְּׂנִי מִמָּוֶת.

נִקְרָא עַל הַאֲסוּר לְשִׁנְאָה יְהוּדִי, וְעַל הַמִּצְוָה לְהוֹכִיחַ אֶת מִי שֶׁעוֹבֵר עֲבָרָה וּלְמַנַּע מִמֶּנּוּ לַעֲשׂוֹתָהּ. נִלְמַד עַל